

GROTE GROEP IS WEL- ZIJNSVRIENDELIJKER

In het Midden-Limburgse Maria Hoop vinden we het varkensbedrijf van Roger Cuijpers. Hij houdt 350 zeugen en mest de biggen zelf af. In 2007 schakelde Cuijpers over op groepshuisvesting, hij koos voor voerstations op beton (leverancier Nedap Agri). Dit systeem van groepshuisvesting sprak hem het meest aan. Dankzij de hoge graad van automatisering kan er efficiënt worden gewerkt en nauwkeurig worden gestuurd op de resultaten.

Roger Cuijpers

Op het bedrijf van Roger Cuijpers worden pas gedekte zeugen meteen teruggeplaatst in de groep. Dat gaat erg goed, volgens de varkenshouder.

Foto: Geesje Rotgers

Voor de omschakeling in 2007 hield Cuijpers 180 zeugen. De groei naar 350 zeugen geschiedde in kleine stapjes. Steeds werden enkele gelten aan de groep toegevoegd. “Je kunt er niet in een keer honderd gelten bijzetten, dan kom je niet uit met de kraamstallen”, zegt Cuijpers. In 2009 was het bedrijf ‘op sterkte’.

De oudere zeugen wendden in het algemeen vrij snel aan het voerstation. “In het begin organiseerde ik een aantal mensen om alle dieren dagelijks door het station te leiden. Na een paar dagen al wist de helft van de zeugen de weg alleen te vinden. En weer een aantal dagen later lukte het bijna alle zeugen om zelf het station in te gaan. Toch waren er ook enkele dieren die niet met het voerstation overweg konden. Ze hadden vooral moeite met de afstand die afgelegd moest worden. Na het station volgt een route van zo’n 100 meter die moet voorkomen dat zeugen niet meteen het station weer in kunnen. “Een ‘rondje moeten lopen’ is een voorwaarde voor het werken met voerstations, zegt Cuijpers. “Je moet voorkomen dat zeugen rondjes gaan rennen en vervelend gaan doen voor de ingang van het voerstation.”

Nu wandelen de zeugen eruit, vinden op hun route een waterbak en vervolgens komen ze langs de ligplaatsen, waar ze zich meestal neerleggen om te rusten. De stal is ingericht met vijf voerstations en vijf drinkbakken. Als de zeug uit het station komt, kan zij drinken. Een losse drinkbak in de stal wil Cuijpers niet. “Om te voorkomen dat de zeugen op die plek gaan samenscholen. Dat verstoort de rust.”

Meteen na dekken de groep in

De zeugen worden gehouden in één grote groep. Alle zeugen lopen door elkaar, jong en oud. Verder gaan de dieren al op twee dagen na het dekken terug in de groep. Hierdoor kon worden bespaard op een afdeling voor pas gedekte zeugen. “Op dit bedrijf gaat het meteen terugplaatsen in de groep erg goed, er zijn nauwelijks problemen met terugkomers.” Rust in de groep is volgens de varkenshouder enorm belangrijk. In een grote groep heerst doorgaans veel meer rust dan in kleine groepjes. “Zeugen die laag in de rangorde staan, hebben in een grote ruimte alle gelegenheid om dominante dieren uit de weg te gaan.” Volgens Cuijpers is een grote groep goed voor het dierenwelzijn. Bij de jonge geltjes is hij wat voorzichti-

ger met het na dekken in de groep plaatsen. De gelten worden na binnenkomst op het bedrijf eerst in de quarantainestall gehuisvest. Ze worden vervolgens nog niet bij de eerste berigheid gedekt, maar bij de tweede. Daarna gaan zij de zeugengroep in. “Wanneer de gelten al bij de eerste berigheid worden gedekt en in de groep worden geplaatst, levert dat te veel stress op bij de jonge dieren, met veel terugkomers als gevolg. Bij de tweede berigheid zijn ze met gemiddeld 260 tot 270 dagen leeftijd wat meer ontwikkeld en daardoor handhaven

‘Voorkom dat zeugen rondjes gaan rennen’

ze zich een stuk beter tussen de andere zeugen. Cuijpers heeft geen aanleerstation op het bedrijf.

Het stalsysteem is verder uitgerust met beerdetectie. “Vroeger ging je met de beer langs de boxen, nu gaat de zeug naar de beer toe zodra zij berig is.”

Op maat voeren

Een voerstation biedt de mogelijkheid om de zeugen op maat te voeren. “Voorheen vraten de zeugen aan de trog. Dat heeft als nadeel dat dominante zeugen soms de kleinere dieren verjagen en een deel van hun portie erbij nemen.” Ook bij voerligboxen met uitloop is het lastig om zeugen op maat te voeren. De dieren eten immers niet altijd in dezelfde box. Het voerstation op dit bedrijf is zo afgesteld dat er per halve minuut 100 gram voer valt. Een zeug moet dus een kwartier blijven staan voor haar portie van 3 kilo. Dat de ene zeug de andere bevreest is haast uitgesloten. Hooguit ligt er nog een restje van 100 gram. Hoewel het voerstation twee soorten voer aankant, voert Cuijpers één soort. Wel zijn er aparte voercurves voor de gelten, de oudere zeugen en schrale zeugen.

Relatief weinig arbeid

De computer houdt precies bij of de zeugen hun dagelijkse portie voer hebben opgevreten. Wanneer een zeug een dag niet (alles) heeft opgevreten, onderneemt Cuijpers niet meteen actie om de rust in de groep zo weinig mogelijk te verstoren.

Als er op dag twee wederom niet is gevreten, zoekt hij de zeug op en leidt haar naar het voerstation. Dagelijks gaat het om 1 tot 3 procent van de zeugen die niet hun (hele) portie ophebben, dus om zo’n zes tot acht dieren in totaal. “Die zeugen ‘halen’ is een mooie gelegenheid om de hele groep te inspecteren.”

Door de relatief hoge graad van automatisering is het mogelijk om een bedrijf van deze omvang met één man draaiende te houden. De varkenshouder schat met de keuze voor groepshuisvestingsstelsel tevens goedkoper uit te zijn dan met andere systemen. “In deze stal had ik geen 250 voerligboxen kwijt gekund. Bovendien bespaar je op ruimte voor gangpaden en gelden bij grote groepen 10 procent kleinere oppervlaktematen per zeug.” <

Prima resultaten

Sinds de overstap op het voerstation in 2007 is het aantal gespeende biggen per zeug per jaar met vijf gestegen (van 24 naar 29). Roger Cuijpers voegt daar meteen aan toe dat het succes niet alleen aan het nieuwe stalsysteem toegeschreven mag worden. Ook de dekresultaten zijn fors verbeterd sinds de ingebruikname van de nieuwe, lichte dekstal. Het afbigpercentage van de eerste inseminatie zit nu op 88 tot 90 procent. Ook de rust in een grote groep draagt veel bij aan de resultaten. “Voorheen hield ik de zeugen in kleine groepen, dat gaf meer onrust doordat dieren er niet kunnen vluchten.”

Een tip voor collega-zeughouders?

Cuijpers: “Deze stal is ervoor gemaakt om er op deze manier mee te werken. Daarom moet je niet na een paar dagen al zeggen ‘het wordt toch niks’. Je moet doorzetten en het eerst een half jaar aankijken. Dan zie je dat het juist heel goed werkt.”